

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Комісії з атестації

від 31 січня 2025 року № 1.9/2/70

ПРОГРАМА ІСПИТУ
ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ
2025 – 2026

ЗМІСТ

1.	ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ РІВНІ	3
2.	НАВЧАЛЬНІ ГОДИНИ	3
3.	СТРУКТУРА АТЕСТАЦІЇ АУДИТОРА.....	3
4.	СТРУКТУРА ІСПИТУ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»	4
5.	НАСТАНОВИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА НАВИЧОК	5
6.	ЗВ'ЯЗОК МІЖ ІСПИТОМ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ» ТА ІНШИМИ ІСПИТАМИ	5
7.	МЕТА ПРОГРАМИ ІСПИТУ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»	5
8.	ОСНОВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	5
9.	АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОГРАМИ ІСПИТУ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»	6
10.	ФОРМА ТА ТРИВАЛІСТЬ ІСПИТУ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»	6
11.	ЗАГАЛЬНА ПРОГРАМА ІСПИТУ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ».....	6
12.	ДЕТАЛІЗОВАНА ПРОГРАМА ІСПИТУ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»	7
13.	ПЕРЕЛІК ЗМІН	16

1. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ РІВНІ

Програма призначена для поступового розкриття знань, умінь і професійних навичок, які кандидат в аудитори демонструє під час здобуття кваліфікації аудитора.

Конкретні знання та навички, які повинен мати кандидат в аудитори, оцінюються на одному з трьох інтелектуальних або когнітивних рівнів:

Рівень 1:	Знання та розуміння
Рівень 2:	Застосування та аналіз
Рівень 3:	Синтез та оцінка

Наведені інтелектуальні рівні щільно пов'язані між собою, що дозволяє отримати об'єктивну оцінку прикладних знань і прикладних навичок, які демонструються під час складання теоретичних іспитів та кваліфікаційного іспиту.

Кожному питанню в деталізованій програмі іспиту, включеній в цей документ, надається один з наведених вище інтелектуальних рівнів, позначений індексом 1, 2 або 3 в кінці кожного питання деталізованої програми. Це вказує на інтелектуальну глибину, на якій питання може бути оцінено під час іспиту. Питання з глибиною інтелектуального рівня 2 та 3 оцінюються під час складання кваліфікаційного іспиту. Це відображає підвищення складності компетентностей від теоретичних іспитів до кваліфікаційного іспиту. При цьому деякі знання та навички вищого рівня можуть оцінюватися на нижчих рівнях, тобто під час складання іспитів за окремими напрямками.

2. НАВЧАЛЬНІ ГОДИНИ

Програми іспитів атестації аудиторів не передбачають і не рекомендують певну кількість навчальних годин для підготовки до їх складання, тому що підхід до навчання для різних осіб та організацій може суттєво відрізнятися. До факторів, що впливають на кількість навчальних годин, належать: широкий спектр особистих, професійних та освітніх обставин, в яких знаходяться кандидати в аудитори.

Кожен кандидат в аудитори має право самостійно обрати порядок і спосіб здобуття необхідних знань та практичних навичок.

3. СТРУКТУРА АТЕСТАЦІЇ АУДИТОРА

Аудитором може бути визнана фізична особа, яка має вищу освіту, підтвердила високий рівень теоретичних знань і професійну компетентність шляхом успішного складання відповідних теоретичних іспитів за дев'ятьма напрямками та кваліфікаційного іспиту та пройшла практичну трирічну підготовку із провадження аудиторської діяльності (схема 1).

Схема 1. Визнання кваліфікаційної придатності до провадження аудиторської діяльності

4. СТРУКТУРА ІСПИТУ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Програма іспиту «Фінансовий менеджмент» враховує такі напрями: фінанси підприємств; фінансовий аналіз; інформаційні технології та комп'ютерні системи; управління ризиками та внутрішній контроль.

Перевірка знань і навичок під час іспиту «Фінансовий менеджмент» здійснюється шляхом тестування та розв'язання комплексних завдань, які охоплюють:

- розуміння ролі, цілей і функцій фінансового менеджменту в компанії;
- розуміння економічного середовища, в якому приймаються рішення щодо інвестування, фінансування та дивідендної політики;
- оцінювання робочого капіталу компанії та прийняття управлінських рішень щодо управління ним;
- аналіз різних джерел фінансування бізнесу, включаючи дивідендну політику й те, який обсяг фінансування може бути залучений бізнесом; оцінку вартості капіталу;
- вміння застосовувати принципи оцінки вартості бізнесу та фінансових активів, включаючи вплив вартості капіталу на вартість бізнесу;
- розуміння сутності та видів ризику, застосування різних технік до його хеджування;
- вміння оперувати інформацією, представленою у цифровому форматі, та використовувати відповідні функціональні можливості та технології для підготовки та подання відповідей на професійній основі.

Іспит містить типи запитань і завдань, що вимагають від кандидатів послідовного поглибленого застосування знань, здобутих під час підготовки до іспиту, або набуття достатнього практичного досвіду, а також застосування технічних навичок, необхідних аудиторам під час здійснення ними аудиторської діяльності. Тому іспит «Фінансовий менеджмент» передбачає застосування знань під час вирішення комплексних завдань, використовуючи низку інструментів – електронні таблиці, обробку текстів та презентації, тобто не тільки демонстрацію професійних знань і навичок, а й уміння застосовувати технології, доступні сучасним аудиторам.

Кандидати в аудитори до початку іспиту мають час для ознайомлення із завданнями та планування відповідей. Протягом часу відведеного для складання іспиту кандидати в аудитори не обмежені у черговості виконання завдань.

5. НАСТАНОВИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА НАВИЧОК

Під час іспиту «Фінансовий менеджмент» перевіряються знання та навички за усіма темами, що містяться в цій програмі.

Програма іспиту «Фінансовий менеджмент» передбачає глибокі знання законодавства у відповідних сферах та професійних стандартів. Перелік нормативно-правових актів та професійних стандартів, щодо яких перевірятимуться знання під час складання іспиту, за потреби, наводиться безпосередньо в питаннях програми.

У рамках конкретного іспиту «Фінансовий менеджмент» оцінюються знання з питань, які були оприлюднені не пізніше ніж за 6 місяців до дати іспиту.

6. ЗВ'ЯЗОК МІЖ ІСПИТОМ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ» ТА ІНШИМИ ІСПИТАМИ

Програма атестації аудиторів відповідно до Порядку складання іспитів при атестації аудиторів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 06 липня 2020 року № 399 (зі змінами), передбачає складання дев'яти іспитів та кваліфікаційного іспиту, або тільки кваліфікаційного іспиту за наявності відповідного стажу.

Теоретичні іспити кандидатами в аудитори складаються у довільному порядку (з урахуванням зарахування теоретичних знань). Іспит «Фінансовий менеджмент» є одним з теоретичних іспитів.

7. МЕТА ПРОГРАМИ ІСПИТУ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Програма іспиту «Фінансовий менеджмент» спрямована на допомогу під час планування підготовки до складання іспиту «Фінансовий менеджмент» та надання детальної інформації щодо обсягу знань і навичок, який може бути оцінено під час складання іспиту.

8. ОСНОВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Для успішного складання іспиту «Фінансовий менеджмент» кандидати в аудитори повинні:

- А. Пояснювати роль, призначення та функції фінансового менеджменту
- Б. Оцінювати та обговорювати вплив економічного середовища на фінансовий менеджмент
- В. Пояснювати та застосовувати методи управління робочим капіталом
- Г. Проводити ефективну оцінку інвестицій
- Ґ. Виявляти та оцінювати альтернативні джерела фінансування бізнесу
- Д. Пояснювати та застосовувати принципи оцінки бізнесу та активів
- Е. Пояснювати та застосовувати методи управління ризиками в бізнесі
- Є. Демонструвати професійні та технологічні навички

9. АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОГРАМИ ІСПИТУ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Ця програма затверджена з метою підготовки кандидатів до іспиту «Фінансовий менеджмент» під час атестації аудиторів, починаючи з 2025 року, і містить сучасні вимоги до компетентностей аудитора в Україні за відповідним напрямом.

10. ФОРМА ТА ТРИВАЛІСТЬ ІСПИТУ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Іспит «Фінансовий менеджмент» поєднує тестові питання та вирішення ситуаційних завдань, які потребують комплексного застосування знань і навичок з фінансового менеджменту.

Іспит «Фінансовий менеджмент» складається державною мовою у паперовій формі та триває три години. Перед початком іспиту кандидатам надається 15 хвилин для ознайомлення з інструкціями щодо проведення іспиту та екзаменаційним завданням.

Кандидати в аудитори повинні переконатися, що вся інформація та вимоги до іспиту належним чином прочитані та зрозумілі. Протягом часу, відведеного для складання іспиту, кандидати в аудитори не обмежені у черговості виконання завдань.

Складання іспиту «Фінансовий менеджмент» не потребує застосування заздалегідь підготовленої інформації або інструментів. Усі необхідні матеріали, пов'язані з іспитом, включаючи додаткову інформацію, доступні кандидатам в рамках іспиту.

Іспит містить як обчислювальні, так і дискурсивні елементи. У деяких питаннях використовується підхід сценарію.

Іспит «Фінансовий менеджмент» містить дві частини А і Б, обов'язкові для виконання.

Частина А містить три ситуаційних завдання, до кожного з яких надається по п'ять тестових запитань, які оцінюються по 2 бали. Усього 30 балів.

Частина Б включає одне ситуаційне завдання на 30 балів і два ситуаційних завдання по 20 балів.

Кожне ситуаційне завдання іспиту містить одну або кілька тем фінансового менеджменту, зокрема, з оцінки інвестицій, оцінки альтернативних джерел фінансування бізнесу, оцінки активів і бізнесу в цілому, хоча теми з інших розділів програми також можуть бути включені.

Загальна оцінка іспиту «Фінансовий менеджмент» становить 100 балів. Мінімальна кількість балів, яка забезпечує успішне складання іспиту «Фінансовий менеджмент», становить 50 балів.

11. ЗАГАЛЬНА ПРОГРАМА ІСПИТУ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

А. Пояснення ролі, призначення та функцій фінансового менеджменту

1. Сутність і мета фінансового менеджменту
2. Фінансові цілі та їх взаємозв'язок зі стратегією компанії
3. Зацікавлені сторони та їх вплив на цілі компанії
4. Фінансові та нефінансові цілі в некомерційних організаціях

Б. Оцінювання впливу економічного середовища на фінансовий менеджмент

1. Економічне середовище для бізнесу
2. Сутність і роль фінансових інститутів
3. Сутність і роль фінансових ринків

В. Пояснення та застосування методів управління робочим капіталом

1. Сутність, елементи та значення робочого капіталу
2. Управління запасами, дебіторською, кредиторською заборгованістю та грошовими коштами

3. Визначення потреби в робочому капіталі та стратегії фінансування

Г. Проведення оцінки інвестицій

1. Методи оцінки інвестицій
2. Врахування інфляції та оподаткування при розрахунку дисконтованих грошових потоків
3. Коригування на ризик і невизначеність при оцінці інвестицій
4. Конкретні інвестиційні рішення (оренда або купівля, заміна активів, нормування капіталу)

Г. Виявлення та оцінювання альтернативних джерел фінансування бізнесу

1. Джерела та залучення фінансування бізнесу
2. Оцінка вартості капіталу
3. Вартість джерел фінансування бізнесу
4. Теорії структури капіталу та практичні міркування
5. Фінанси для малих і середніх підприємств (МСП)

Д. Пояснення та застосування принципів оцінки бізнесу та активів

1. Сутність і мета оцінки бізнесу та фінансових активів
2. Моделі оцінки вартості акцій
3. Оцінка боргових та інших фінансових активів
4. Гіпотеза ефективного ринку й практичні міркування при оцінці акцій

Е. Пояснення та застосування методів управління ризиками в бізнесі

1. Сутність і види ризику та підходи до управління ним
2. Причини курсових різниць і коливань процентних ставок
3. Методи хеджування валютного ризику
4. Методи хеджування ризику процентної ставки

Є. Професійні та технологічні навички

1. Використання комп'ютерних технологій для ефективного доступу та управління відповідною інформацією
2. Відпрацювання відповідних варіантів відповідей, використовуючи доступні функції і технології, як це потрібно на робочому місці
3. Вміння ефективно представляти дані та інформацію, використовуючи відповідні інструменти

12. ДЕТАЛІЗОВАНА ПРОГРАМА ІСПИТУ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Деталізований перелік питань, які є наповненням програми іспиту «Фінансовий менеджмент», викладено для ознайомлення кандидатів в аудитори з обсягом знань і навиків, які повинен мати кандидат в аудитори для його складання.

А. Пояснення ролі, призначення та функцій фінансового менеджменту

1. Сутність і мета фінансового менеджменту
 - 1.1. Пояснення сутності та мети фінансового менеджменту. [1]
 - 1.2. Пояснення взаємозв'язку між фінансовим менеджментом, фінансовим і управлінським обліком. [1]

2. Фінансові цілі та їх взаємозв'язок зі стратегією компанії

2.1. Розуміння взаємозв'язку між фінансовими цілями, корпоративними цілями і корпоративною стратегією. [2]

2.2. Визначення та пояснення різних фінансових цілей, включаючи: [2]

- i) максимізацію багатства акціонерів
- i) максимізацію прибутку
- iii) зростання прибутку на акцію.

3. Заінтересовані сторони та їх вплив на цілі компанії

3.1. Визначити коло заінтересованих сторін та їх цілей. [2]

3.2. Розуміння можливих конфліктів між цілями заінтересованих сторін. [2]

3.3. Пояснення ролі керівництва в досягненні цілей заінтересованих сторін, включно із застосуванням агентської теорії. [2]

3.4. Пояснення та застосування способів вимірювання досягнення корпоративних цілей, включаючи: [2]

- i) аналіз коефіцієнтів, таких як: рентабельність (прибутковість) використовуваного капіталу, рентабельність (прибутковість) власного капіталу, прибуток на акцію та дивіденди на акцію
- ii) зміни в дивідендах і цінах на акції як частини загального доходу акціонерів.

3.5. Пояснення способів заохочення досягнення цілей заінтересованих сторін, включаючи: [2]

- i) схеми винагороди керівників, такі як опціони на акції та винагорода в залежності від результатів діяльності
- ii) нормативні вимоги, такі як кодекси найкращої практики корпоративного управління та правила лістингу на фондовій біржі

4. Фінансові та нефінансові цілі в некомерційних організаціях

4.1. Розуміння впливу статусу некомерційної організації на фінансові та інші цілі. [2]

4.2. Пояснення сутності та важливості співвідношення ціни та якості як цілі в некомерційних організаціях. [2]

4.3. Пояснення способів оцінки досягнення цілей в некомерційних організаціях. [2]

Б. Оцінювання впливу економічного середовища на фінансовий менеджмент

1. Економічне середовище для бізнесу

1.1. Визначення та пояснення основних цілей макроекономічної політики. [1]

1.2. Визначення та пояснення ролі фіскальної, монетарної, процентної та валютної політики в досягненні цілей макроекономічної політики. [1]

1.3. Пояснення, як державна економічна політика взаємодіє з плануванням і прийняттям рішень в бізнесі. [2]

1.4. Пояснення необхідності планування та прийняття рішень в бізнесі, а також їх взаємодію з:

- i) конкурентною політикою [1]
- ii) державною допомогою бізнесу [1]
- iii) «зеленою» політикою та сталим розвитком [1]
- iv) регулюванням корпоративного управління. [2]

2. Сутність і роль фінансових інститутів

- 2.1. Визначення сутності та ролі грошей і ринків капіталу, як національних, так і міжнародних. [2]
- 2.2. Пояснення сутності та ролі фінансових посередників. Фінансові посередники, які здійснюють операції на фінансовому ринку України. [2]
- 2.3. Пояснення функцій фондового ринку та ринку корпоративних облігацій. [2]
- 2.4. Пояснення сутності та видів фінансових інструментів, особливостей їх застосування для управління ризиками. [2]
- 2.5. Пояснення впливу фінансових технологій на зміну природи та ролі фінансових ринків та інститутів. [1]

3. Сутність і роль фінансових ринків

- 3.1. Визначення ролі грошових ринків у забезпеченні короткострокової ліквідності державного та приватного секторів, забезпеченні короткострокового фінансування торгівлі, наданні можливості керувати ризиком іноземної валюти та ризиком відсоткової ставки. [2]
- 3.2. Пояснення ролі банків та інших фінансових установ у забезпеченні функціонування грошових ринків. [2]
- 3.3. Пояснення сутності та ролі основних інструментів грошового ринку: процентні інструменти, дисконтні інструменти, похідні інструменти. [2]
- 3.4. Розуміння ролі держаних регуляторів фінансових ринків. Пояснення регуляторної ролі Національного банку України та Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. [2]

V. Пояснення та застосування методів управління робочим капіталом

1. Сутність, елементи та значення робочого капіталу

- 1.1. Пояснення природи робочого капіталу та визначення його елементів. [1]
- 1.2. Визначення цілей управління робочим капіталом з точки зору ліквідності та прибутковості й пояснення конфлікту між ними. [2]
- 1.3. Розуміння ролі управління робочим капіталом у фінансовому менеджменті. [2]

2. Управління запасами, дебіторською, кредиторською заборгованістю та грошовими коштами

- 2.1. Розуміння операційного циклу грошових коштів і ролі кредиторської та дебіторської заборгованості. [2]
- 2.2. Пояснення та застосування відповідних фінансових коефіцієнтів, включаючи: [2]
 - i) коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності
 - ii) коефіцієнт оборотності запасів, середній період погашення дебіторської та кредиторської заборгованості
 - iii) співвідношення доходу (виручки) від реалізації та чистого робочого (оборотного) капіталу.
- 2.3. Пояснення, застосування та оцінка використання методів управління запасами, включаючи модель «Економічна кількість замовлень» і метод «Точно в строк». [2]
- 2.4. Пояснення, застосування та оцінка використання відповідних методів в управлінні дебіторською заборгованістю, включаючи:
 - i) оцінку кредитоспроможності [1]
 - ii) управління структурою дебіторської заборгованості [1]

- iii) збір (стягнення) належних сум [1]
- iv) надання знижок при достроковому погашенні [2]
- v) використання факторингу та дисконтування рахунків [2]
- vi) управління іноземною дебіторською заборгованістю [2].

2.5. Пояснення та використання відповідних методів в управлінні кредиторською заборгованістю, включаючи:

- i) ефективне використання торгового кредиту [1]
- ii) оцінку переваг дострокового погашення та знижок на оптові закупівлі [2]
- iii) управління іноземною кредиторською заборгованістю [1].

2.6. Пояснення різних причин зберігання грошових коштів, а також обговорення та застосування відповідних методів управління грошовими коштами, включаючи: [2]

- i) підготовку прогнозів руху грошових коштів для визначення майбутніх грошових потоків і залишків грошових коштів
- ii) оцінку переваг централізованого управління та контролю грошових коштів
- iii) моделі управління грошовими коштами, такі як модель Баумоля та модель Міллера-Орра
- iv) короткострокове інвестування.

3. Визначення потреби в робочому капіталі та стратегії фінансування

3.1. Розрахунок рівня інвестицій в робочий капітал і пояснення ключових факторів, що визначають цей рівень, включаючи: [2]

- i) тривалість циклу робочого капіталу та умови торгівлі
- ii) політику організації щодо рівня інвестицій в оборотні активи
- iii) галузь, в якій працює підприємство.

3.2. Пояснення ключових факторів при визначенні стратегій фінансування робочого капіталу, включаючи:

- i) відмінність між постійними та змінними оборотними активами [2]
- ii) відносна вартість і ризик короткострокового та довгострокового фінансування [2]
- iii) принцип відповідності [2]
- iv) відносні витрати та вигоди агресивної, консервативної та відповідної політики фінансування [2]
- v) ставлення керівництва до ризику, попередні рішення щодо фінансування та розмір підприємства [1].

Г. Проведення оцінки інвестицій

1. Методи оцінки інвестицій

1.1. Визначення та розрахунок відповідних грошових потоків для інвестиційних проєктів. [2]

1.2. Розрахунок терміну окупності та пояснення його корисності в якості методу оцінки інвестицій. [2]

1.3. Розрахунок приведенного терміну окупності та пояснення його корисності в якості методу оцінки інвестицій. [2]

1.4. Розрахунок рентабельності використаного капіталу (прибутковості на вкладений капітал) і пояснення його корисності в якості методу оцінки інвестицій. [2]

1.5. Розрахунок чистої приведеної вартості (NPV) і пояснення її корисності в якості методу оцінки інвестицій. [2]

1.6. Розрахунок внутрішньої норми доходності (IRR) і пояснення її корисності в якості методу оцінки інвестицій. [2]

1.7. Пояснення переваг методів дисконтованих грошових потоків порівняно з методами недисконтованих грошових потоків. [2]

1.8. Пояснення відносних переваг чистої приведеної вартості (NPV) та внутрішньої норми доходності (IRR). [2]

2. Врахування інфляції та оподаткування при розрахунку дисконтованих грошових потоків

2.1. Застосування та обговорення підходів до оцінки інвестицій в реальному й номінальному вираженні. [2].

2.2. Розрахунок податкових наслідків відповідних грошових потоків, включаючи податкові вигоди від дозволеної амортизації та податкові зобов'язання від оподаткованого прибутку. [2]

2.3. Розрахунок і застосування ставки дисконтування до та після оподаткування. [2]

3. Коригування на ризик і невизначеність при оцінці інвестицій

3.1. Пояснення різниці між ризиком і невизначеністю щодо ймовірностей збільшення терміну життя проекту. [2].

3.2. Застосування аналізу чутливості до інвестиційних проектів і обговорення корисності аналізу чутливості при прийнятті інвестиційних рішень. [2]

3.3. Застосовування імовірнісного аналізу до інвестиційних проектів і обговорення корисності імовірнісного аналізу для допомоги в прийнятті інвестиційних рішень. [2]

3.4. Застосовування та обговорення інших методів коригування ризику й невизначеності при оцінці інвестицій, включаючи:

i) імітаційне моделювання [1]

ii) скориговану окупність [1]

iii) ставки дисконтування, скориговані з урахуванням ризику. [2]

4. Конкретні інвестиційні рішення (оренда або купівля, заміна активів, нормування капіталу)

4.1. Оцінка лізингу та позики на купівлю, використовуючи вартість боргу до та після сплати податків. [2].

4.2. Оцінка рішення про заміну активів, використовуючи еквівалентні річні витрати та еквівалентні річні вигоди. [2]

4.3. Оцінка інвестиційних рішень в умовах одноперіодного нормування капіталу, включаючи: [2]

i) розрахунок індексів прибутковості для подільних інвестиційних проектів

ii) розрахунок чистої приведеної вартості комбінацій неподільних інвестиційних проектів

iii) обговорення причин нормування капіталу.

Г. Виявлення та оцінювання альтернативних джерел фінансування бізнесу

1. Джерела та залучення фінансування бізнесу

1.1. Визначення та обговорення короткострокових джерел фінансування, доступних для підприємств, включаючи: [2]

i) овердрафт

- ii) короткостроковий кредит
- iii) товарний кредит
- iv) лізингове фінансування.

1.2. Визначення та обговорення довгострокових джерел фінансування, доступних для підприємств, включаючи: [2]

- i) акціонерне (пайове) фінансування
- ii) боргове фінансування
- iii) лізингове фінансування
- iv) венчурний капітал.

1.3. Визначення та обговорення методів залучення акціонерного фінансування, включаючи: [2]

- i) випуск прав
- ii) розміщення акцій
- iii) публічну пропозицію
- iv) лістинг на фондовій біржі.

1.4. Визначення та обговорення методів залучення короткострокового й довгострокового ісламського фінансування, включаючи: [1]

- i) основні відмінності між ісламським фінансуванням та іншими формами фінансування бізнесу
- ii) концепцію відсотка й те, яким чином ісламські фінансові цінні папери приносять дохід
- iii) ісламські фінансові інструменти, доступні для бізнесу, включаючи:
 - мурабаха (торговий кредит)
 - іджара (лізингове фінансування)
 - мудараба (акціонерне фінансування)
 - сукук (боргове фінансування)
 - мушарака (венчурний капітал). (Примітка: розрахунки не потрібні)

1.5. Визначення та обговорення внутрішніх джерела фінансування, включаючи: [2]

- i) нерозподілений прибуток
- ii) підвищення ефективності управління робочим капіталом
- iii) взаємозв'язок між дивідендною політикою та рішенням про фінансування
- iv) теоретичні підходи до рішення про дивіденди й практичний вплив на нього, включаючи правові обмеження, ліквідність, очікування акціонерів і альтернативи грошовим дивідендам.

2. Оцінка вартості капіталу

2.1. Оцінка вартості власного капіталу, включаючи: [2]

- i) застосування моделі зростання дивідендів, її припущення, переваги та недоліки
- ii) пояснення та обговорення систематичного й несистематичного ризику
- iii) зв'язок між портфельної теорією та моделлю ціноутворення капітальних активів (CAPM)
- iv) застосування моделі CAPM, її припущення, переваги та недоліки.

2.2. Оцінка вартості боргу: [2]

- i) борг, що не погашається
- ii) борг, що погашається
- iii) конвертований борг
- iv) привілейовані акції
- v) банківський борг.

2.3. Оцінка загальної вартості капіталу, включаючи: [2]

- i) відмінність між середньою та граничною вартістю капіталу
- ii) розрахунок середньозваженої вартості капіталу (WACC) з використанням вагових коефіцієнтів балансової та ринкової вартості.

3. Вартість джерел фінансування бізнесу.

3.1. Пояснення взаємозв'язку між відносним ризиком і прибутковістю, а також відносними витратами на власний і позиковий капітал. [2]

3.2. Пояснення ієрархії кредиторів та її зв'язок з відносною вартістю джерел фінансування. [2]

3.3. Визначення та пояснення проблеми високого рівня позикових коштів. [2]

3.4. Оцінка впливу джерел фінансування на фінансове становище, фінансовий ризик і багатство акціонерів, використовуючи відповідні показники, включаючи: [2]

- i) аналіз коефіцієнтів з використанням звіту про фінансовий стан, операційного та фінансового левериджу, коефіцієнта покриття відсотків й інших відповідних коефіцієнтів
- ii) прогнозування грошових потоків
- iii) лізинг або запозичення для покупки.

3.5. Вплив вартості капіталу на інвестиції, включаючи: [2]

- i) взаємозв'язок між вартістю компанії та вартістю капіталу
- ii) обставини, при яких WACC може бути використаний при оцінці інвестицій
- iii) переваги CAPM над WACC при визначенні вартості капіталу для конкретного проекту
- iv) застосування CAPM при розрахунку ставки дисконтування для конкретного проекту.

4. Теорії структури капіталу та практичні міркування

4.1. Пояснення традиційного погляду на структуру капіталу та його допущення. [2]

4.2. Розуміння поглядів Міллера і Модільяні на структуру капіталу, як без корпоративного оподаткування, так і з корпоративним оподаткуванням, і їх припущення. [2]

4.3. Визначення недоліків ринку капіталу та пояснення їх впливу на погляди Міллера та Модільяні на структуру капіталу. [2]

4.4. Пояснення значимості теорії ієрархії для вибору джерел фінансування. [1]

5. Фінанси для малих і середніх підприємств (МСП)

5.1. Розуміння потреб малого бізнесу у фінансуванні. [2]

5.2. Пояснення характеру проблем фінансування для малого бізнесу з точки зору дефіциту фінансування, недостатньої зрілості та недостатнього забезпечення. [2]

5.3. Пояснення заходів, які можуть бути прийняті для полегшення проблем фінансування МСП, включаючи відповідні заходи державних органів і фінансових установ. [1].

5.4. Визначення та оцінка фінансового впливу джерел фінансування для МСП, включаючи джерела, вже згадані у відповідному розділі навчальної програми, а також: [2]

- i) фінансування бізнес-ангелів
- ii) державна допомога
- iii) фінансування ланцюга постачання
- iv) краудфандінг.

Д. Пояснення та застосування принципів оцінки бізнесу та активів

1. Сутність і мета оцінки бізнесу та фінансових активів

1.1. Визначення та обговорення причин оцінки вартості бізнесу та фінансових активів. [2]

1.2. Визначення вимог до інформації для оцінки та розуміння обмежень різних типів інформації. [2]

2. Моделі оцінки вартості акцій

2.1. Розуміння та застосування моделі оцінки на основі активів, включаючи: [2]

- i) метод чистої балансової вартості (на основі звіту про фінансовий стан)
- ii) чистої вартості реалізації
- iii) чистої вартості заміщення.

2.2. Розуміння та застосування моделі оцінки на основі доходу, включаючи: [2]

- i) метод співвідношення ціни і прибутку
- ii) метод прибутковості.

2.3. Пояснення та застосування оцінки на основі грошових потоків, включаючи: [2]

- i) модель оцінки дивідендів і модель зростання дивідендів
- ii) метод дисконтування грошових потоків.

3. Оцінка боргових та інших фінансових активів

3.1. Пояснення та застосування відповідних методів оцінки для: [2]

- i) боргу, що не погашається
- ii) боргу, що погашається
- iii) конвертованого боргу
- iv) привілейованих акцій

4. Гіпотеза ефективного ринку й практичні міркування при оцінці акцій

4.1. Розуміння та пояснення слабкої форми ефективності, напівсильної форми та сильної форми ефективності. [2]

4.2. Пояснення практичних міркувань при оцінці акцій і підприємств, включаючи: [2]

- i) ринковість і ліквідність акцій
- ii) доступність і джерела інформації
- iii) недосконалість ринку й аномалії ціноутворення
- iv) ринкову капіталізацію.

4.3. Пояснення значення спекуляцій інвесторів і пояснення рішень інвесторів, що пропонуються поведінковими фінансами. [1].

Е. Пояснення та застосування методів управління ризиками в бізнесі

1. Сутність і види ризику та підходи до управління ним

1.1. Пояснення різних видів валютного ризику: [2]

- i) ризик перерахунку
- ii) транзакційний ризик
- iii) економічний ризик.

1.2. Пояснення різних видів процентного ризику: [1]

- i) ризик розриву
- ii) базисний ризик.

2. Причини курсових різниць і коливань процентних ставок

2.1. Пояснення причин коливань валютних курсів, включаючи:

- i) платіжний баланс [1]
- ii) теорію паритету купівельної спроможності [2]
- iii) теорію паритету процентних ставок [2]
- iv) чотиристоронню еквівалентність. [2]

2.2. Прогнозування валютних курсів, використовуючи: [2]

- i) паритет купівельної спроможності
- ii) паритет процентних ставок.

2.3. Пояснення причин коливань процентних ставок, включаючи: [2]

- i) структуру процентних ставок і кривих прибутковості
- ii) теорії очікувань
- iii) теорії переваги ліквідності
- iv) сегментації ринку.

3. Методи хеджування валютного ризику

3.1. Обговорення та застосування традиційних методів управління валютними ризиками, включаючи:

- i) валюту інвойсу [1]
- ii) взаємозалік й узгодження [2]
- iii) форвардні валютні контракти [2]
- iv) хеджування на грошовому ринку [2]
- v) управління активами та пасивами. [1]

3.2. Порівняння та оцінка традиційних методів управління валютними ризиками. [2]

3.3. Визначення основних видів похідних валютних інструментів, що використовуються для хеджування валютного ризику, та пояснення, як вони використовуються при хеджуванні. [1]

(З цієї теми не буде розрахункових завдань)

4. Методи хеджування ризику процентної ставки

4.1. Обговорення та застосування традиційних методів, включаючи:

- i) узгодження й згладжування [1]
- ii) управління активами та зобов'язаннями [1]
- iii) угоди про форвардні ставки [2].

4.2. Визначення основних типів процентних деривативів, які використовуються для хеджування процентного ризику, та пояснення, як вони використовуються при хеджуванні. [1]

(З цієї теми не буде розрахункових завдань)

Є. Професійні та технологічні навички

1. Використання комп'ютерних технологій для ефективного доступу та управління відповідною інформацією. [2]
2. Відпрацювання відповідних варіантів відповідей, використовуючи доступні функції й технології, як це потрібно на робочому місці. [2]
3. Вміння ефективно представляти дані та інформацію, використовуючи відповідні інструменти. [2]

13. ПЕРЕЛІК ЗМІН

Ця програма іспиту «Фінансовий менеджмент» є переглянutoю та містить зміни, пов'язані з уточненням окремих формулювань питань для полегшення їх сприйняття.